

۱۴۲۲۸ ع

یادگیری خلاق

مؤلفان:

محمد رضا غزنوی

سمانه ایرانی

محمد بنایان سفید

سرشناسه: غزنوی، محمدرضا، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور: یادگیری خلاق / مولفان محمدرضا غزنوی، سمانه ایرانی، محمد بناییان سفید
مشخصات نشر: تهران: موسسه فرهنگی پویش معاصر ۱۳۹۷، . مشخصات ظاهری: ۱۵۷ ص.
شابک: ۹۶۴-۹۲۷۴۵-۹-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: یادگیری فعال

موضوع: Active learning

موضوع: یادگیری

موضوع: Learning

موضوع: مطالعه و فراگیری

موضوع: Study skills

شناسه اف: ۵: ایرانی، سمانه، ۱۳۶۸ -

شناسه خزود: : بناییان سفید، محمد، ۱۳۳۶ -

رده بندی کنگه: ۱۳۹۷ ی ۲ / غ ۴ / ۲۳ / ۲۷ / ۱۰ LB

رده بندی دیویی: : ۳۷۱ / ۱۰۲

شماره کتابشناسی می: ۵۳۰۷۲۴۵

تدوین و گردآوری: محمدرضا غزنوی و سمانه ایرانی و محمد بناییان سفید

ویراستار ادبی: عباس سرگزی

طراح جلد: عباس سرگزی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۷

چاپ و نشر: مؤسسه فرهنگی هنری پویش معاصر

شمارگان: ۵۰۰ جلد

بها: ۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۹۲۷۴۵-۹-۱

حقوق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب	
	مقدمه
	فصل اول: یادگیری موثر
	راهبردهایی که یادگیری را تثبیت می کنند
	راهبردهای خواندن: آنچه که نباید انجام داد
	توانمند ساختن یادگیری به صورت یک مجموعه
	اهداف یادگیری به صورت یک مجموعه
	آموزش معتدلی غنی در پیش دبستانی
	دانش یادگیری موفق
	کشف برنامه درسی ریاضی
	نشستن کافی نیست ... تنها هم باید باشد
	کدام راهبرد تدریس را می گیریم؟ چرا؟
	فصل دوم: یادگیری در عصر جدید
	قرن بیست و یکم عصر تغییر
	سقراط چه می گفت؟
	مهارت های قرن بیست و یکم
	چرا خلاقیت؟ چرا حالا؟
	آنچه دانش آموزان باید از درس علوم تجربی یاد بگیرند
	تمرکز بر مفز دیجیتال
	تدریس با بهره گیری از مباحثه، نویسنده
	آموزشی همه جانبه برای جهانی یکپارچه
	عوامل تغییر
	شش گام در آموزش بهتر و از گام

مقدمه

یکی از دانش آموزان، با دوباره خوانی فصل مربوط به «جنگ ۱۸۱۲» و با تاکید بر نام ها، تاریخ ها و عباراتی که می تواند توجه معلم را به خود جلب کند، خود را برای امتحان بزرگ فردا آماده می کند. روز بعد، او تاریخ ها و اسم ها را به یاد می آورد و نمره ای را که در نظر دارد، کسب می کند. ولی هفته ی بعد نمی تواند مطالبی را درباره ی این جنگ بازگو کند و تنها به خاطر می آورد که این رویداد در سال ۱۸۱۲ اتفاق افتاده است.

معلمی در حال کمک به دانش آموزی است که در خواندن دشواری دارد و هر بار که کلمه ای را جا می اندازد یا اشتباه می خواند، او را متوقف می کند. معلم می کوشد دانش آموز را به نگاه دقیق تر به کلمه مورد نظر و تکرار صداها، آن در ذهن خود هدایت کند. ولی دانش آموز تنها چند کلمه را به این روش یاد می گیرد و پیشرفت تحصیلی احساس نمی کند. از این رو، به تدریج از خواندن بیزار و متنفر می شود.

اغلب معلم ها با این شیوه ها آشنا هستند و گاهی نیز از آن ها استفاده می کنند. انباشتن خود از اطلاعات و حفظ مطالب در کوتاه مدت جواب می دهد. این شیوه ها، تفکر بر اساس عقل سلیم را نشان می دهند، ولی در عمل از توجه به بعضی از ارزش های اساسی تر یاددهی - یادگیری غفلت می شود. در این کتاب به این نوع از سوالات پاسخ داده می شود «چگونه دانش آموزان به یادگیری طولانی مدت دست پیدا می کنند؟» پاسخ پژوهش محور نویسنده ما، اگرچه به اندازه کافی آشناست، لیکن با شگفتی هایی نیز همراه است:

یادگیری، درنهایت، امری فردی است و همان طور که نویسنده ادعا می کند، دانیل ویلینگ هام مطرح کرده است، یادگیری بسیاری از مطالبی که ما می آموزیم به خود ما بستگی دارد. برجسته کردن مطالب، کمکی به یادآوری ما نمی کند، زیرا آنچه را که باید بر آن متمرکز شویم خود ما انتخاب می کنیم. ولی اگر فراتر برویم و درباره ی معنی آنچه می خوانیم، می بینیم و یا تجربه می کنیم عمیقاً فکر کنیم، آن یادگیری به احتمال زیاد برای مدت طولانی تری با ما خواهد بود. فکر کردن معماگونه و کافی درباره یک موضوعی و دستیابی به بازخوردهای اصلاحی و حمایتی، موجب می شود که آن یادگیری به طور مادام العمر با ما باشد. درگیر کردن فعال همه ی دانش آموزان با متن، موجب پیچیده تر شدن تدریس می شود. یادگیری باید برای یادگیرنده معنی داشته باشد. ریچارد الینگون، در بررسی موثرترین راه های تدریس خواندن، خاطرنشان می کند که خوانندگان خوب با توجه کردن به معنی

داری می‌رسند. بنابراین، هر شیوه موثر تدریس مستلزم پرسیدن سوالاتی در سطوح بالاتر، درگیر کردن دانش‌آموزان با بحث و گفت‌وگو، دعوت از آنها به پاسخ‌گویی کتبی به سوالات سطوح بالاتر است. معلمان تاثیرگذار به جای استفاده از شیوه‌های پیش‌پا افتاده و سطح پایین، گفت‌وگو و شنود افراد دارای مطالعه را به صورت هدف در می‌آورند.

اهداف یادگیری باید شفاف باشند. دانستن اینکه چه چیزی را یاد می‌گیرید و چرا یاد می‌گیرید، در یادگیری بلند مدت تاثیر می‌گذارد. سوزان بروک هارت و کانی ماس خاطر نشان می‌کنند: «اگر معلم تنها کسی باشد که بداند یادگیری در کدام جهت باید باشد، دانش‌آموزان هدفی برای یادگیری نخواهند داشت.» آنها نحوه «صف‌بندی اهداف یادگیری» را خلاصه می‌کنند و نشان می‌دهند که چگونه با درسی امروز بر درس دیروز بنا شود و سپس به درس فردا بی‌نجامد.

رابرت اسلارین نیز به روز آمد کردن یادگیری مشارکتی می‌پردازد و توضیح می‌دهد که لازم است دانش‌آموزان هم‌هدف‌های گروه خود را بدانند و هم‌هدف‌های فردی خود را به علاوه، دانش‌آموز باید آشنایی با افراد گروه آشنا باشد و بداند که نقش او در گروه برای موفقیت گروه بسیار اساسی است. یادگیری، مستلزم دشوار کردن کار است که جذاب هستند. در تلاش برای اینکه چیزی را از آن خود کنیم، یادگیری آفاق می‌افتد. بنابراین، هر آن‌طور که هنری رودیگر به ما می‌گوید، تمرین کردن با مجموعه‌ای از مسائل مختلط بر کارکردن با مسائل بسیار ولی شبیه به هم، ترجیح دارد. زیرا تمرینات مختلط، مستلزم فکر کردن بیشتر است. مقایسه کارهای داس، کاست و رینویر، فکر کردن درباره‌ی هنر را دشوارتر می‌کند تا حفظ کردن فهرستی از ویژگی‌های نقاشان امپرسیونیست. البته، شرکت در آزمون کردن، دشمن یادگیری نیست. در واقع، امتحانات مکرر تلاش و خودسنجی‌ها می‌تواند فرآیند یادگیری را بهبود بخشد. همه‌ی ما در شرایطی قرار داریم که اساسی کنیم آنچه را که می‌خوانیم، درک می‌کنیم، ولی فقط وقتی بخواهیم چیزی را که یاد گرفته‌ایم برای دیگران توضیح دهیم، معلوم می‌شود چقدر مطلب را درک کرده‌ایم.